

Министерство за финансии

ДО ГЕНЕРАЛНИОТ СЕКРЕТАР
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Име на материјалот: Предлог на Закон за дополнување на Законот за платен промет

Усогласеност со Програмата на Владата: ДА

Усогласеност со член 68 од Деловникот за работа на Владата: ДА

Предлог на која седница на Влада да се разгледа материјалот:
На првата наредна седница на Владата на Република Македонија

Доверливост на материјалот: НЕ

Итност на материјалот : НЕ

Прилог : Меморандум, Предлог на закон за дополнување на Законот за платен промет, Образец за фискални импликации и РИА

Дата на доставување на материјалот:

.2012 година

**ЗАМЕНИК ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА
И МИНИСТЕР ЗА ФИНАНСИИ**

м-р Зоран Ставрски

Изготвил: Јане Севдински
Контролирала: Ленче Тагасовска
Одобрила: Виолета Стојановска Петровска
Согласна: Наташа Стојмановска

Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

М Е М О Р А Н Д У М

Предлог на закон
за дополнување на Законот за платен промет

ЗАМЕНИК ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА
И МИНИСТЕР ЗА ФИНАНСИИ
м-р Зоран Ставрески

Скопје, __.__. 2012 година

1.Осврт по материјалот:

Согласно Законот за платен промет, плаќањата на стоки и услуги се вршат преку сметки отворени кај носителите на платен промет. Носители на платен промет се банките кои добиле согласност за вршење на платен промет согласно закон и филијали на странски банки.

Ваквите законски решенија претставуваат ограничувачки фактор за развој на нови, иновативни начини на плаќање, како што се плаќање преку мобилни телефони, дигитални уреди и други информатички уреди. Овие начини на плаќање се веќе во масовна примена на глобално ниво. Исто така, законските решенија претставуваат и пречка за либерализација на платниот систем како услов за јакнење на конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Заради јакнење на конкуренцијата во платежните услуги, олеснување и осовременување на пристапот до овие услуги, се предлага платежните трансакции во мал обем, да може да се вршат преку телекомуникациски или мрежни оператори или оператори на информациско технолошки системи кои ќе бидат посредници меѓу добавувачот на стоки и услуги и корисникот на истите. Со предлог законот се дефинираат плаќањето од мал обем (микро плаќање), корисникот на микро плаќање и посредникот при микро плаќање, се уредени условите под кои се врши микро плаќањето, се утврдени стандарди што треба да ги исполнува посредникот при микро плаќање, како и надзорот и мерките спрема посредниците при микро плаќање.

2. Разгледани можни решенија (за-против аргументи):

3. Резултати од извршените консултации со ресорните министерства, другите органи на државната управа и организации:

Извршени се консултации со Министерството за информатичко општество и администрација, Агенцијата за електронски комуникации и мобилните оператори.

4. Изјава за усогласеност на прописот со законодавството на Европската Унија (во прилог):

НЕ

5. Решение кое се препорачува (со образложение):

Се препорачува донесување на Законот за дополнување на Законот за платен промет.

6. Фискални импликации на материјалите што се предлагаат:

Нема

7. Очекувани влијанија:

Воведување на нови, иновативни начини на плаќање и јакнење на конкуренцијата во платежните услуги.

8. Оценка на Секретаријатот за законодавство по материјалот: ДА

9. Клучни елементи за информирање на јавноста:

Информирање на јавноста за донесувањето на овој закон и можноста за користење на поволностите предвидени со истиот.

ВОВЕД:

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно Законот за платен промет, плаќањата на стоки и услуги се врши преку сметки отворени кај носителите на платен промет. Носители на платен промет се банките кои добиле согласност за вршење на платен промет согласно закон и филијали на странски банки.

Ваквите законски решенија претставуваат ограничувачки фактор за развој на нови, иновативни начини на плаќање, како што се плаќање преку мобилни телефони, дигитални уреди и други информатички уреди. Овие начини на плаќање се веќе во масовна примена на глобално ниво. Исто така, законските решенија претставуваат и пречка за либерализација на платниот систем која е предуслов за јакнење на конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Во Европската унија, со Директивата за платежни услуги 2007/64 е дадена можност одделни сегменти од платниот промет, како што се платежните трансакции, да се вршат преку телекомуникациски или мрежни оператори или оператори на информациско технолошки системи кои се јавуваат како посредници меѓу добавувачот на стоки и услуги и корисникот на истите. Директивата дозволува, доколку се работи за плаќања од мал обем (поединечно плаќање до 30 евра и вкупни плаќања до 150 евра), плаќањата преку посредници да се вршат под полиберални услови од оние пропишани со Директивата.

Република Македонија има обезбедено техничка помош од ИРА 2010 за подготовка на нов закон за платен промет со кој ќе се изврши целосно усогласување на домашната регулатива со Директивата за платежни услуги 2007/64. Поради долгите административни процедури, техничката помош се очекува веќе подолго време, а треба да почне да се реализира во 2013 година и да трае 18 месеци. Оценето е дека со постапна либерализација на платежните услугите, особено во делот на мали плаќања кои не претставуваат ризик за корисниците на услугите, но и пошироко, треба да се отпочне веднаш, без да се чека реализацијата на ИПА проектот со што ќе се овозможи Република Македонија да биде во чекор и да ги користи придобивките на современите текови.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Целта на донесувањето на Законот за дополнување на Законот за платен промет е овозможување на нови, иновативни начини на плаќање кои се веќе во масовна примена на глобално ниво и постапна либерализација на платниот систем што ќе доведе до зголемена конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Основно начело на кое се засновува донесувањето на законот е:

-либерализација на пазарот

Основни решенија на законот:

-дефинирање на микро плаќање, посредник при микро плаќање и корисник на микро плаќање,

-дефинирање на месечните плаќања по поединечен корисник на микро плаќање и на вкупните месечни плаќања кај еден посредник,

-посредникот при микро плаќање треба да добие согласност од Народна банка. Услов за добивање на согласност е посредникот да ги исполнува барањата пропишани со законот,

-Народната банка врши надзор над работењето на посредниците и презема мерки: писмено предупредување, издавање писмена наредба со рок за усогласување со прописите и одземање на согласност).

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Донесувањето на Законот за дополнување на Законот за платен промет нема да предизвика фискални импликации врз Буџетот на Република Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Законот за дополнување на Законот за платен промет не повлекува обврски за обезбедување дополнителни финансиски средства за неговото спроведување и материјални обврски за одделни субјекти.

V. ПОТРЕБА ОД ДОНЕСУВАЊЕ НА ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ВРЗ ОСНОВА НА ОВОЈ ЗАКОН

Советот на Народна банка ќе донесе одлуки за:

1. Техничките стандарди за вршење микро плаќање,
2. Документацијата, податоците и информациите со кои се потврдува исполнувањето на условите за посредник при микро плаќање и за начинот на нивното доставување и начинот и постапката за нивно оценување,
3. Формата и содржината на извештаите што посредниците при микро плаќање ги доставуваат до Народна банка и динамиката на нивно доставување ја пропишува Советот на Народна банка.

Гувернерот на Народната банка ќе донесе акт за формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на посредници при микро плаќање.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ

Член 1

Во Законот за платниот промет („Службен весник на Република Македонија“ бр.113/2007, 22/2008, 159/2008, 133/2009, 145/2010,35/2011 и 11/2012), во член 2, став (1) по точката 11 се додаваат три нови точки 12, 13, 14 и 15 кои гласат:

„12. „Микро плаќање“ е плаќање на производи и услуги во поединечен износ не поголем од 2.000 денари при што согласноста да се изврши плаќањето се дава преку средства за телекомуникација, дигитални или информациско технолошки уреди, а плаќањето се врши преку посредник за микро плаќање;

13. „Посредник при микро плаќање“ е телекомуникациски или мрежен оператор или оператор на информациско технолошки системи кој ги исполнува условите пропишани со овој закон;

14. „Корисник на микро плаќање“ е физичко или правно лице кое има склучено договор за микро плаќање со посредник при микро плаќање. Доколку правно лице има склучено договори за микро плаќање во име на повеќе физички лица, под корисник на микро плаќање се подразбира секое физичко лице поединечно, односно секоја претплатничка линија поединечно;

15. „Циклус на наплата“ е период во кој посредникот при микро плаќање ги наплатува трансакциите направени од страна на корисникот на плаќање кој не може да биде пократок од 28 дена и подолг од 31 дена;“.

Точките 12, 13, и 14 стануваат точки 16, 17, и 18.

Член 2

По глава III се додава нова глава III-а „МИКРОПЛАЌАЊА“ со 12 нови члена 27-а, 27-б, 27-в, 27-г, 27-д, 27-ѓ, 27-е, 27-ж, 27-з, 27-с, 27-и и I 27-ј кои гласат:

„ГЛАВА III. МИКРОПЛАЌАЊА

1. Услови за вршење на услуга на микро плаќање

Член 27-а

(1) Налогот за вршење на микро плаќање се дава преку кој било телекомуникациски, дигитален или информатичко - технолошки уред, а плаќањето го врши посредник при микро плаќање, кој делува исклучиво како посредник меѓу корисникот на микро плаќање и добавувачот на производи и услуги со кој посредникот при микро плаќање има склучено договор.

(2) Вкупните трансакции во еден циклус на наплата по еден корисник на микро плаќање кај еден посредник при микро плаќање не смее да надминат износ од 10.000,00 денари.

(3) Вкупните месечни трансакции на сите корисници на микро плаќање кај еден посредник при микро плаќање не смее да надминат износ од 150.000.000 денари.

(4) Средствата што корисникот на микро плаќање ги уплатува кај посредникот при микро плаќање не се сметаат за депозит во смисла на одредбите од Законот за банки, ниту се сметаат за електронски пари во смисла на одредбите од Законот за платниот промет.

(5) Вршењето на микро плаќањето се уредува со договор потпишан од корисникот на микро плаќањето и посредникот при микро плаќањето.

(6) Посредникот при микро плаќање е должен најмалку еднаш во месецот да му достави на корисникот на микро плаќање, без надоместок, извештај за извршените микроплаќања и за трошоците за секое микро плаќање на начин и во форма уредени со договорот од став (5) на овој член.

2. Согласност за посредник при микро плаќање

Член 27-б

(1) Лицето кое има намера да биде посредник при микро плаќање согласно со овој закон, поднесува барање до Народната банка за добивање согласност за вршење микро плаќање.

(2) Кон барањето од став 1 на овој член се приложуваат следниве документи, податоци и информации:

- 1) назив, седиште и адреса на лицето коешто има намера да биде посредник при микро плаќање и податоци за одговорното лице на лицето коешто има намера да биде посредник при микро плаќање,
- 2) доказ дека правното лице коешто има намера да биде посредник при микро плаќање има основна главнина во пари од најмалку 3.000.000 денари,
- 3) доказ дека се исполнети техничките стандарди за вршење микро плаќање коишто се однесуваат најмалку на: сигурноста и оперативната достапност, сигурниот и ефикасен пренос на средствата помеѓу корисникот на микро плаќање и добавувачот на производи и услуги со кој посредникот на микро плаќање има склучено договор;
- 4) правила и процедури за вршење микро плаќање и за следење и почитување на лимитите за дозволените износи на микро плаќање;
- 5) процедури за навремено завршување на обработката во случај на технички проблеми;
- 6) програма за спречување на перење пари и финансирање на тероризмот, изработена согласно со Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризмот.

(3) По барањето за издавање согласност за вршење микро плаќање, одлучува гувернерот во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето.

(4) Гувернерот го отфрла некомплетното барање за издавање на согласност од ставот (1) од овој член.

(5) Гувернерот го одбива барањето за издавање на согласноста од ставот (1) од овој член доколку:

- 1) барањето не ја содржи комплетната документација од ставот (2) од овој член;
- 2) барањето содржи неточни или невистините податоци;
- 3) од доставените документи, податоци и информации произлегува дека не се исполнети условите поврзани со техничките стандарди за вршење микро плаќање или условите поврзани со дозволените износи на микро плаќање, дефинирани со овој закон.

(6) Техничките стандарди од ставот (2) точка 3) на овој член подетално ги пропишува Советот на Народната банка.

(7) Документацијата, податоците и информациите со кои се потврдува исполнувањето на условите од ставот (2) од овој член, како и начинот на нивното доставување и начинот и постапката за нивно оценување, подетално ги пропишува Советот на Народната банка.

Член 27-в

(1) Посредникот при микро плаќање е должен писмено да ја извести Народната банка за секоја промена во документацијата, информациите и податоците од членот 27-б став (2) со образложение за причините поради која е извршена промената..

3. Регистар на посредници при микро плаќање

Член 27-г

(1) Народната банка води Регистар на посредници при микро плаќање.

(2) Гувернерот на Народната банка ги пропишува формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на посредници при микро плаќање.

4. Известување

Член 27-д

(1) За издавање и укинување на согласноста за вршење микро плаќање Народната банка писмено го известува Министерството за финансии во рок од пет работни дена од денот на издавањето и укинувањето на согласноста.

(2) Известувањето од став (1) на овој член содржи:

- 1) назив, седиште и адреса на посредникот при микро плаќање;

- 2) податоци за одговорното лице на посредникот при микро плаќање;
- 3) датум на издавање односно укинување на согласноста на посредникот при микро плаќање;
- 4) причини за повлекување на согласноста за посредник при микро плаќање.

5. Надзор и мерки

Член 27-ѓ

(1) Надзор над работењето на посредниците при микро плаќање врши Народната банка, во доменот на:

- 1) утврдување на исполнувањето на техничките стандарди за вршење микро плаќања од членот 27-б од овој закон;
- 2) утврдување на почитувањето на лимитите за поединечна трансакција и за вкупните месечни трансакции при микро плаќање.

(2) Надзорот од ставот (1) од овој член, Народната банка може да го врши преку вонтеренско следење на работењето на посредникот при микро плаќања или преку теренски контроли кај посредникот при микро плаќања, во согласност со интерните акти на Народната банка.

(3) Посредникот при микро плаќање е должен до Народната банка да доставува извештаи за извршените микро плаќања.

(4) Формата и содржината на извештаите и динамиката на нивно доставување ја пропишува Советот на Народна банка.

Член 27-е

При теренските контроли посредникот при микро плаќање е должен на овластеното лице на Народната банка да му овозможи непречено вршење на надзорот, увид во работењето и на негово барање да му ја стави на располагање целокупната документација, информации и податоци.

Член 27-ж

(1) За преземените дејствија во постапката на теренска контрола овластеното лице на Народната банка составува записник.

(2) Посредникот при микро плаќање има право на приговор на записникот во рок од осум дена од денот на приемот на записникот од Народната банка.

Член 27-з

Спрема посредникот при микро плаќање за кој ќе се утврди дека не работи во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на него, Народната банка може да ги преземе следните мерки:

- 1) да достави писмено предупредување или писмена препорака;

2) да издаде писмена наредба и да определи рок за усогласување на работењето и актите со одредбата на овој закон и прописите пропишани согласно одредбите на овој закон;

3) да ја повлече согласноста за посредник при микро плаќање.

Член 27-с

Гувернерот на Народната банка со решение ја повлекува согласноста на посредникот при микро плаќање ако утврди дека:

1) подолго од шест месеци не извршува услуга на посредник при микро плаќање;

2) согласноста за вршење на услуга посредник при микро плаќање е добиена врз основа на неистинити и лажни документи, податоци и информации;

3) повеќе не ги исполнува условите за вршење на услугата посредник при микро плаќање пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон со што е загрозувана сигурноста при вршење на микро плаќање;

4) не ги почитува или постапува спротивно на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на одредбите на овој закон со што е загрозувана сигурноста при вршење на микро плаќање;

5) го спречува извршувањето на контролата од страна на Народната банка.

Член 27-и

(1) Во постапката на донесување на решенија во согласност со овој закон соодветно се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку поинаку не е определено со овој закон.

(2) Против решенијата на гувернерот донесени врз основа на овој закон не е дозволена жалба и истите се конечни во управна постапка.

(3) Против решенијата на гувернерот донесени врз основа на овој закон може да се спроведе управен спор.

Член 27-ј

1) Доколку Народната банка или орган овластен за вршење на инспекциски надзор согласно закон имаат сознанија дека правни и физички лица вршат работи на посредник при микро плаќање без претходна согласност од Народна банка, веднаш ја известуваат Управата за финансиска полиција.

(2) Управата за финансиска полиција е должна веднаш по добивањето на известувањето од ставот (1) на овој член да изврши контрола на работењето на лицата од став 1 на овој член и да преземе мерки во рамките на своите надлежности.“.

Член 3

По членот 56 се додаваат три нови члена 56-а, 56-б и 56-в, кои гласат:

„Член 56-а

- (1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на давател на услуга посредник при микро плаќање, ако:
 - 1) не ја известил Народната банка согласно со членот 27-в на овој закон;
 - 2) не се придржува кон лимитите пропишани во овој закон.
- (2) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече и на одговорното лице кај посредникот при микро плаќање за прекршокот од став (1) на овој член.
- (3) Покрај глобата од ставот (2) на овој член, на одговорното лице кај посредникот при микро плаќање ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 56-б

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на лице кое врши микро плаќање без согласност од гувернерот на Народната банка.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Покрај глобата на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност.

(4) На одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 56-в

(1) За прекршоците утврдени со овој закон лицата кои се овластени за контрола се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка, согласно со Законот за прекршоците.

(2) За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.“

Член 4

Одредбите од овој закон не се однесуваат на плаќањата на административни и судски такси преку мобилните оператори и на плаќањата во поединечен износ до 300 денари.

Член 5

Подзаконските акти предвидени со овој закон Народната банка ќе ги донесе во рок од 90 дена од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Со членот 1 од Предлогот се дефинираат новите поими: микро плаќање, посредник при микро плаќање, корисник на микро плаќање и циклус на наплата.

Со новиот член 27-а се уредува начинот на плаќање. Имено, налог за плаќање се дава преку електронски уред, а плаќањето се врши во корист на посредникот. Заради заштита на корисниците и на посредниците, но и заради одбегнување на евентуални нарушувања во платниот промет, максималниот износ на плаќања што поединечен корисник може да го изврши во еден циклус на наплата е ограничен на 10.000 денари, а вкупните трансакции во еден циклус на наплата кај еден посредник се ограничени на 150.000 денари. Дополнителна заштита за корисникот е обезбедена тоа што договорот меѓу корисникот и посредникот мора да биде потпишан од двете страни, а корисникот најмалку еднаш месечно, бесплатно, мора да добие извештај за извршените трансакции.

Со новите членови 27-б и 27-в е пропишана обврска за лицата кои сакаат да вршат посредување при микро плаќање, претходно да добијат согласност од гувернерот на Народната банка. Кон барањето за добивање согласност, се доставуваат докази и информации од кои може да се утврди дека посредникот ќе може да обезбеди сигурно и стабилно давање на услугата и при тоа ќе ги почитува правилата и процедурите за микро плаќање. За секоја промена настаната по добивањето на согласноста, посредникот ќе бара нова согласност со што ќе се обезбеди посредниците во континуитет да ги исполнуваат условите за давање на услугата. Зарди транспарентност, Народна банка ќе води регистар на посредници при микро плаќање (член 27-г од Предлогот).

Една од задачите на Народната банка е да воспоставува, развива и врши надзор над сигурноста, стабилноста и ефикасноста на системите за плаќање. Поради тоа, и надзорот над посредниците при микро плаќање го врши Народната банка (членови 27-ѓ, 27-е, 27-ж, 27-з, 27-с и 27-и). Надзорот се врши преку вонтеренско следење на работата и теренска контрола кај самиот посредник. Во случај на утврдено непостапување или постапување спротивно на законот, Народна банка спрема посредникот може да ги преземе следните мерки: писмено предупредување, издавање писмена наредба со рок за усогласување со прописите или одземање на согласност.

Во членот 3 со кој се додадени три нови члена 56-а, 56-б и 56-в се поместени прекршочните одредби со кои се воведени глоби за посредниците кои постапуваат спротивно на законот и за лицата кои вршат посредување при микро плаќање без согласност од гувернерот.

Со членот 4 од Предлогот, малите плаќања до 300 денари се исклучени од одредбиде на законот. Целта на оваа одредба е на граѓаните да им се овозможи

лесен пристап до услугите во мали износи што се користат секојдневно, како што е плаќањето на паркинг преку мобилен телефон. Доколку и за овие плаќања се применува законот, мобилните оператори ќе треба да склучат поединечни договори со секој корисник на мобилна линија што секако ќе претставува пречка за масовно користење на услугата, а на штета на граѓаните.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените одредби се меѓусебно поврзани. Како такви прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со донесувањето на предложениот закон ќе се овозможи воведување на нови, иновативни начини на плаќање кои се веќе во масовна примена на глобално ниво и постапна либерализација на платниот систем што ќе доведе до зголемена конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

**План за спроведување
на проценка на влијание на регулативата**

Наслов на предлог законот:	Закон за дополнување на Законот за платен промет
Министерство:	Министерство за финансии
Лице за контакт/одговорно лице:	Ленче Тагасовска
Очекуван датум за усвојување на предлог законот:	Октомври 2012
Поврзаност со ЕУ директиви	Не

Дел 1: Почетна проценка на влијанието на регулативата и планирање на работата
(забелешка: овој дел е јавен и ќе се објави во Единствениот електронскиот регистар на прописи)

А. Почетна проценка на влијанието на регулативата

Кои се главните проблеми?

- Согласно Законот за платен промет, плаќањата на стоки и услуги се врши преку сметки отворени кај носителите на платен промет. Носители на платен промет се банките кои добиле согласност за вршење на платен промет согласно закон и филијали на странски банки.
- Ваквите законски решенија претставуваат ограничувачки фактор за развој на нови, иновативни начини на плаќање, како што се плаќање преку мобилни телефони, дигитални уреди и други информатички уреди. Овие начини на плаќање се веќе во масовна примена на глобално ниво.
- Законските решенија претставуваат и пречка за либерализација на платниот систем како услов за јакнење на конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Кои се можните решенија (опции)? Кои регулаторни или нерегулаторни мерки би можеле да се разгледаат?

Опција 1: Не прави ништо. Опцијата “не прави ништо” се користи како параметар за споредба на трошоците и користите од останатите опции (baseline);

Опција 2: Донесување на упатство или друг акт со кој ќе се даде насока за подобро спроведување на законот; и

Опција 3: Донесување на Закон за дополнување на Законот за платен промет со кој се дефинираат плаќањето од мал обем (микро плаќање), корисникот на микро плаќање и посредникот при микро плаќање, се уредуваат условите под кои се врши микро плаќањето, се утврдени стандарди што треба да ги исполнува посредникот при микро плаќање, како и надзорот и мерките спрема посредниците при микро плаќање.

3. Кои се засегнатите страни кои ќе бидат вклучени во процесот на проценка на влијанието на регулативата?

А. Органи на државната власт:

Министерство за финансии

Министерството за информатичко општество и администрација

Агенцијата за електронски комуникации

Б. Бизнис субјекти

Мобилните оператори

Б. Планирање на потребната работа за проценка на влијанието на регулативата

– Кои информации и податоци се веќе достапни?

/

– Кои дополнителни информации и податоци треба да се соберат?

Нема потреба од дополнителни информации

– Кој тип и ниво на проценка е потребно (Иницијална или Комплетна проценка на влијание на регулативата - принцип на пропорционална анализа)?

Ќе се спроведе иницијална проценка на влијанието на регулативата.

– Дали ќе се формира меѓуресурска работна група за спроведување на проценка на влијание на регулативата и кои институции ќе се вклучат?

Нема да се формира меѓуресурска група, проценката на влијанието за Закон за дополнување на Законот за платен промет ќе се прави од вработените на Министерството за финансии.

В. Временска рамка

1. Кога ќе почнат активностите за проценка на влијанијата на регулативата?

Активностите за РИА ќе почнат во октомври 2012 година.

Ако се планира вклучување на надворешни консултанти (на пример за аналитичките студии, собирање информации итн.), која е временската рамка предвидена за процесот на набавка и договарање?

Надворешни консултанти нема да бидат вклучени при подготовка на Предлог Законот за дополнување на Законот за платен промет.

2. Кога предлог законот и проценката на влијанието на регулативата ќе бидат донесени до Генералниот секретаријат?

Октомври 2012 година

Г. Ресурси

1. Кои се планираните човечки и/или финансиски ресурси за спроведување на проценката на влијанието на регулативата и финализирање на предлог законот?

За спроведување на РИА-та ќе се вклучат претставници од надлежните органи на РМ и претставници од Министерството за финансии.

За спроведување на потребните анализи не се планирани дополнителни финансиски ресурси.

Иницијална проценка на влијание на регулативата

Чекор 1: Опис на проблемите, целите што ќе се остварат со нивно решавање и можните опции за решавање на проблемите

1. Опис на проблемите

Причините за донесувањето на Законот за дополнување на Законот за платен промет произлегуваат од потребата за подобрување на законска регулатива која го регулира платниот промет во Република Македонија, во насока на овозможување на нови, иновативни начини на плаќање кои се веќе во масовна примена на глобално ниво и постапна либерализација на платниот систем што ќе доведе до зголемена конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Согласно Законот за платен промет, плаќањата на стоки и услуги се врши преку сметки отворени кај носителите на платен промет. Носители на платен промет се банките кои добиле согласност за вршење на платен промет согласно закон и филијали на странски банки. Ваквите законски решенија претставуваат ограничувачки фактор за развој на нови, иновативни начини на плаќање, како што се плаќање преку мобилни телефони, дигитални уреди и други информатички уреди. Овие начини на плаќање се веќе во масовна примена на глобално ниво. Исто така, законските решенија претставуваат и пречка за либерализација на платниот систем која е предуслов за јакнење на конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Во Европската унија, со Директивата за платежни услуги 2007/64 е дадена можност одделни сегменти од платниот промет, како што се платежните трансакции, да се вршат преку телекомуникациски или мрежен оператори или оператори на информациско технолошки системи кои се јавуваат како посредници меѓу добавувачот на стоки и услуги и корисникот на истите. Директивата дозволува, доколку се работи за плаќања од мал обем (поединечно плаќање до 30 евра и вкупни плаќања до 150 евра), плаќањата преку посредници да се вршат под полиберални услови од оние пропишани со Директивата.

2. Опис на целите што се планираат да се постигнат со решавање на проблемите

Донесувањето на Предлогот на закон за дополнување на Законот за платен промет е со цел да се овозможи платежните трансакции во мал обем, да се вршат преку телекомуникациски или мрежен оператори или оператори на информациско технолошки системи кои ќе бидат посредници меѓу добавувачот на стоки и услуги и корисникот на истите. Ова ќе придонесе кон јакнење на конкуренцијата во платежните услуги, олеснување и осовременување на пристапот до овие услуги.

3. Идентификација на можни решенија (опции)

Опција 1: Не прави ништо. Опцијата “не прави ништо” се користи како параметар за споредба на трошоците и користите од останатите опции (baseline).

Опција 2: Донесување на Закон за дополнување на Законот за платен промет.

Чекор 2: Идентификација на трошоци, придобивки и влијанија

Предложено решение (опција):

Предлог на закон за дополнување на Законот за платен промет.

Опис:

Основни решенија на предложениот Закон за дополнување на Законот за платен промет се:

- дефинирање на микро плаќање, посредник при микро плаќање и корисник на микро плаќање,
- дефинирање на месечните плаќања по поединечен корисник на микро плаќање и на вкупните месечни плаќања кај еден посредник,
- посредникот при микро плаќање треба да добие согласност од Народна банка. Услов за добивање на согласност е посредникот да ги исполнува барањата пропишани со законот,
- Народната банка врши надзор над работењето на посредниците и презема мерки: писмено предупредување, издавање писмена наредба со рок за усогласување со прописите и одземање на согласност).

1. Трошоци

- Дали опцијата предвидува воведување на нови формалности во смисла на обврска за правните и физичките лица да обезбедат уверенија, пријави, решенија, одобренија, овластуваа, согласности, сертификати, дозволи, барања, изјави и други обрасци? Ако да, наведи ги формалностите.

Предложеното решение предвидува воведување на нови формалности во смисла на обврска за правните лица (посредници при микро плаќање) да обезбедат согласност од Народна банка на Република Македонија.

- Дали опцијата ќе предизвика иницијални трошоци за министерствата и другите органи на државната управа? Ако да, образложи ги трошоците.

Предложеното решение нема да предизвика иницијални трошоци за министерствата и другите органи на државната управа.

- Дали опцијата ќе предизвика оперативни трошоци за министерствата и другите органи на државната управа? Ако да, образложи ги трошоците.

Предложеното решение нема да предизвика оперативни трошоци за министерствата и другите органи на државната управа.

- Дали опцијата ќе предизвика иницијални трошоци за правните или физичките лица? Ако да, образложи ги трошоците.

Предложеното решение нема да предизвика трошоци за правните или физичките лица.

- Дали опцијата ќе предизвика континуирани трошоци за правните или физичките лица? Ако да, образложи ги трошоците.

Предложеното решение нема да предизвика континуирани трошоци за правните или физичките лица.

2. Придобивки

Со предложените решенија во Законот за платен промет се очекува да се остварат следниве придобивки:

- нови, иновативни начини на плаќање;
- либерализација на платниот систем;
- зголемена конкуренцијата и
- намалување на цените на услугите во овој сегмент.

3. Ризици и претпоставки

Главна мотивација за донесување на Предлогот на закон за дополнување на Законот за платен промет е подобрување на подобрување на законска регулатива која го регулира платниот промет во Република Македонија, во насока на овозможување на нови, иновативни начини на плаќање кои се веќе во масовна примена на глобално ниво и постапна либерализација на платниот систем што ќе доведе до зголемена конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

Главен ризик од недонесувањето на Предлогот на закон е да остане во примена постојниот закон, што ќе претставува ограничувачки фактор за развој на нови, иновативни начини на плаќање и истовремено, ќе претставува пречка за либерализација на платниот систем како услов за јакнење на конкуренцијата и намалување на цените на услугите во овој сегмент.

4. Останати влијанија

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата	Резултати приложени во материјалот	Резултати приложени во прилог
Влијание врз национална конкурентност	ДА / НЕ	ДА / НЕ
Влијание врз социјално исклучените и ранливи групи	ДА / НЕ	ДА / НЕ
Влијание врз животната средина	ДА / НЕ	ДА / НЕ
Влијание/значителна политичка промена на пазарната економија вклучувајќи испитување на влијанието врз потрошувачите и конкурентноста	ДА / НЕ	ДА / НЕ
Влијание врз правата на граѓаните	ДА / НЕ	ДА / НЕ
Дали предложените решенија вклучуваат значителни тешкотии за усогласување	ДА / НЕ	ДА / НЕ

Чекор 3: Консултации

Извршени се консултации со Министерството за информатичко општество и администрација, Агенцијата за електронски комуникации и мобилните оператори Македонија.

Резиме на иницијалната проценка на влијание на регулативата

1. Краток осврт на преферираното решение/опција:

Донесувањето на Предлогот на закон за дополнување на Законот за платен промет е со цел да се овозможи платежните трансакции во мал обем, да се вршат преку телекомуникациски или мрежен оператори или оператори на информациско технолошки системи кои ќе бидат посредници меѓу добавувачот на стоки и услуги и корисникот на истите. Ова ќе придонесе кон јакнење на конкуренцијата во платежните услуги, олеснување и осовременување на пристапот до овие услуги.

2. Имиња и презимиња на лицата одговорни за подготовка на иницијалната проценка на влијанието на регулативата и предлог законот:

Ленче Тагасовска, Виолета Стојановска Петровска, Јане Севдински

3. Повереници на Владата на Република Македонија кои ќе се вклучат во презентирање на предлог законот во Собранието на Република Македонија:

**Изјава од министерот
за иницијалната проценка на влијание на регулативата**

Изјавувам дека предложениот материјал за иницијална проценка на влијанието на регулативата/ предлогот за донесување на закон

1.	Има / Нема влијание	врз Буџетот на Република Македонија во висина поголема од 600.000.000 денари.
2.	Има / Нема влијание	врз усогласеноста со законодавството на Европска Унија
3.	Има / Нема влијание	врз постапките или работењето на јавната администрација / врз судството при работа со странки (правни и физички лица) или задолжување на странките од јавната администрација со дополнителен административен товар
4.	Има / Нема влијание	врз економијата и врз обемот на државна помош
5.	Има / Нема влијание	врз животната средина
6.	Има / Нема влијание	врз социјалната положба на граѓаните

7.	Направено е претходно објавување на текстот на предлогот за донесување на закон во Единствениот електронски регистар на прописи и јавно се спроведени консултации со заинтересирани страни. Датум на објавување: Вклучени организации и претставници: Свое мислење дадоа следниве организации:	ДА / НЕ
8.	Сите забелешки и предлози од заинтересираните страни се земени во предвид,	ДА/НЕ
9.	Предлогот за донесување на закон е лекториран.	ДА/НЕ
10.	Спроведени се меѓуресорски консултации.	ДА/НЕ
11.	Дали предлогот за донесување на закон предвидува управна постапка?	ДА/НЕ
12.	Доколку предлогот за донесување на закон предвидува управна постапка, дали може да се вгради начелото “молчењето значи одобрување“?	ДА/НЕ

Изјава од Заменик претседателот на Владата и министер за финансии
Јас, м-р Зоран Ставрески, изјавувам дека ја проучив Иницијалната проценка на
влијанија на регулативата и сметам дека дава реален преглед на очекуваните
придобивки и потребните трошоци врзани со секоја од идентификуваните опции за
решавање на проблемот.

Потпис на Заменик претседателот на Владата и
министер за финансии:

м-р Зоран Ставрески

Датум: __. __. 2012 година

Изготвил: Јане Севдински
Контролирал: Ленче Тагасовска
Одобрил: Виолета Стојановска Петровска
Согласен: Наташа Стојмановска

**ОБРАЗЕЦ ЗА ПРОЦЕНКА НА ФИСКАЛНИТЕ ИМПЛИКАЦИИ
НА ПРЕДЛОГ ПРОПИСИТЕ И ОПШТИТЕ АКТИ ДОСТАВЕНИ ДО
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЗА НИВНО УСВОЈУВАЊЕ**

Назив на предлогот: Предлог на закон за дополнување на Законот за платен промет	Министерство / орган на државна управа : Министерство за финансии				
Цел на предлогот: Одобрение за донесување на Закон	Вид на предлог: Предлог за донесување на закон со Предлог на закон				
Контакт лице и звање: Ленче Тагасовска, раководител на сектор	Контакт тел./факс или е-пошта: 3106-746				
Активност:					
Вид на барање: ☐ Регулатива во врска со ЕУ ☐ Нова програма ☐ Прераспределба (на средства) помеѓу две програми ☒ Друга нова регулатива ☐ Зголемување / намалување на постоечка програма ☐ Спојување на две или повеќе програми					
Цел на барањето / предложената активност:					
Врска со владината програма:					
Фискални импликации: НЕМА	(илјади денари)				
	Тековна год.	Втора год.	Трета год.	Четврта год.	
Вкупни трошоци за предлогот Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно	0	0	0	0	
Одобрени средства за предлогот Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно	0	0	0	0	
Промена (разлика) од одобрените средства (Б-А) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно	0	0	0	0	
Расположиви средства од прелевање (од други активности или програми во органот) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно	0	0	0	0	
Нето импликации на средствата на органот (Ц-Д) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери	0	0	0	0	

Вкупно				
Зголемување / намалување на приходите	0	0	0	0
Дополнителни извори на финансирање или поделување на трошоците Извор: _____	0	0	0	0
Нето зголемување / намалување на бројот на вработени во врска со предлогот	0	0	0	0
Какви гаранции, заеми или други вистински или можни обврски ќе произлезат за Владата (а кои не се наведени во точка 11 А до 11 Г)	0			
Ако ова претставува барање за дополнителни средства во тековната фискална година или н надвор од нормалниот циклус на подготвување на буџетот, дајте образложение.				
Дата на завршување на проценката				
Дата на поднесување на анализата до Министерството за финансии за добивање мислење:				
Дата на добивање на одговор од Министерството за финансии:				
Измени побарани од Министерството за финансии:				
Одговор на министерството-предлагач:				
Одговор од Министерството за финансии:				
Дали мислењето на Министерството за финансии е дадено во прилог:				
Одобрено/Дата: _____ Потпис на државен секретар или директор на орган _____/_____/_____ Ден / месец / год. _____ Потпис на министерот _____/2012 Ден / месец / год.				

Изготвил: Јане Севдински
Контролирал: Ленче Тагасовска
Одобрил: Виолета Стојановска Петровска
Согласен: Наташа Стојмановска